

Siuloivan Kiertäjät ry

Kannen kuva: Taisto Vuorela, Petri Kaisamatti, Jari Kaisamatti ja Mauno Mäkinen nylkemässä hirveä vuonna 2017 Vierelän uudessa nylkyhuoneessa.

30-vuotisjuhlapeijaiset 24.9.2017
Pekka Lassila

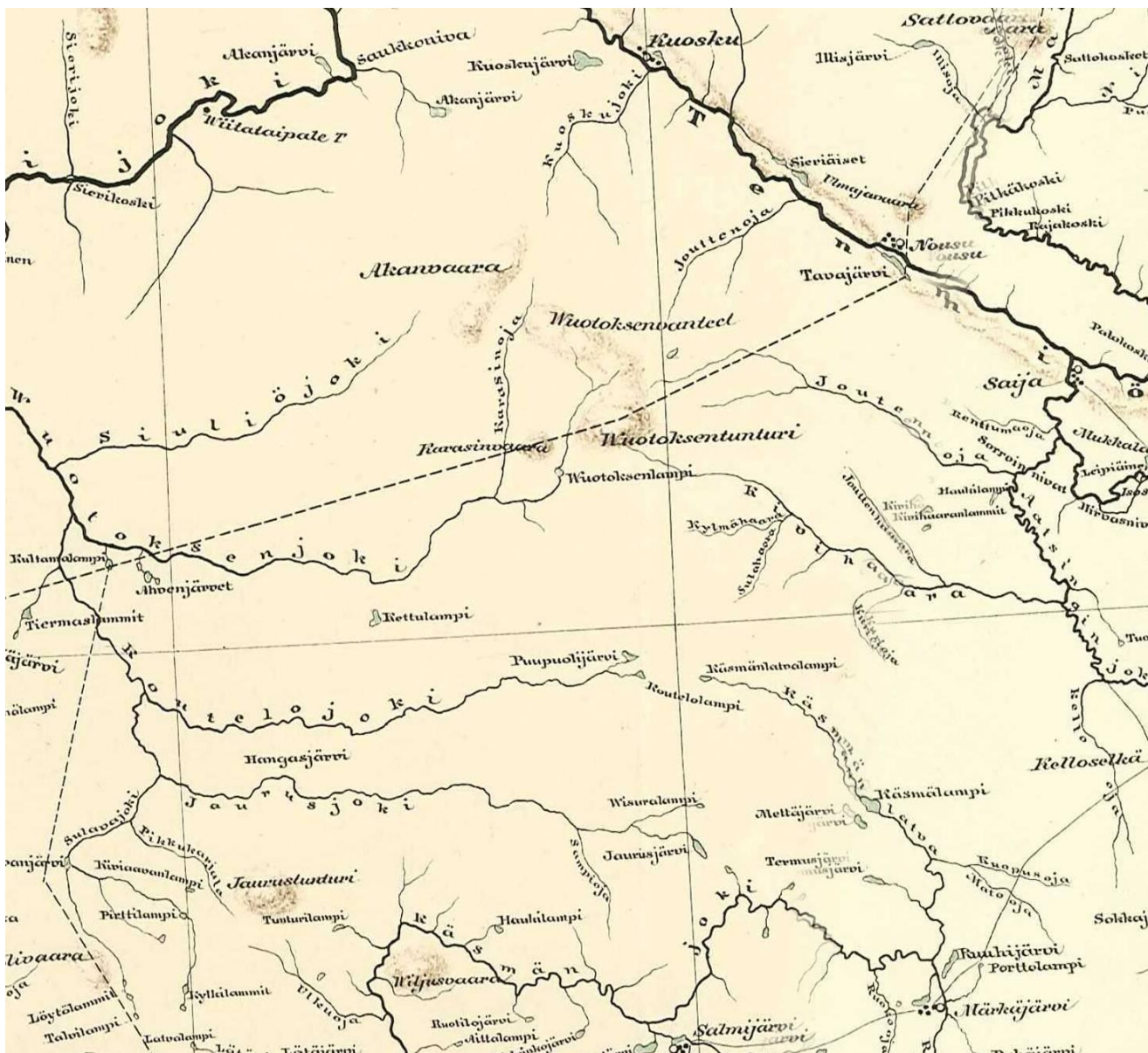
SEURAN LYHYT HISTORIIKKI

Keminniemen aluetta, johon Varvikon ja Vittikon lisäksi kuuluvat Ahvenselkä ja Pahkakumpu sekä Vallovaara, kutsuttiin 1930-luvulle asti selkoseksi. Nykyisestä Vittikosta ja Varvikosta oli lähimmät tiet noin 30 km:n päässä Kursussa, Salmivaarassa ja Märkäjärvellä. Se selittänee kutsumanimen. Alue oli kaukana selkosessa. Silloin oltiin oikeasti "keskellä ei mitään".

Ensimmäiset asukkaat tulivat 1910-luvulla. 1910-1930 luvuilla laajan erämaan alueella oli vain kymmenkunta taloa. Varsinainen kylämuodostuminen ja teiden rakentaminen tapahtui vasta sotien jälkeen, kun Venäjän puolelle jääneen vanhan Sallan kylien asukkaat asutettiin: Vuorikylän asukkaat Varvikoon ja Vittikoon, Kurtin ja Vuosnajärven asukkaat Pahkakumpuun, Tuutijärven ja Siemingin asukkaat Ahvenselkään sekä Kuolajärvenkylän asukkaat Vallovaaraan. Varvikkoon asutettiin muutama talo myös Sovajärveltä.

Selkonen on ollut ikimuistoisen ajan eränkäyntialuetta. Vanhin asiakirjamerkintä tästä on jo 1500-luvun kyläjako koskevissa asiakirjoissa, joissa mainitaan Kuolajärven eli Sallan ja Keminkylän eli Savukosken välisen rajan kulkevan Siulia, Vuotosjoki ja Akkavaaran kautta Tenniöjoelle ja sieltä Maltiojoelle. Vuoden 1732 käräjillä keminkyläläiset syytivät kuolajärviläisiä kahdentoista villipeuran pyytämisestä Keminkylän puolelta ja myös majavanpyynnistä Siulia- ja Vuotoksenvuonnoista. Lopulta asiasta ja rajalinjasta päästiin sopuun.

Ohessa kartta Selkosesta 1860-luvulta, jolloin alueella oli vain satunnaisia metsästäjiä ja kalastajia. Koutelo- ja Jaurujen paikat eivät täysin vastaa nykyistä todellisuutta.

Kuriositeettina mainittakoon, että näitä "rajakahakoita" sattuu vielä nykyäänkin lähinnä metsästysseurojen kesken kun ei aina olla selvillä kenen pyyntialueella ollaan tai kenen maille hirvi köllähtää. Vaikka hirvenpyynti onkin voimakkaita tunteita aiheuttava laji, näistäkin epäselvyyksistä päästään yleensä sopuun ja osapuolia tyydyttävään ratkaisuun.

Metsästysseura perustetaan

Selkosen alueen järjestäytynyt metsästys käynnistyi seurojen perustamisen myötä. Selkosen itäpuolelle perustettiin ensin Keminniemen Erä vuonna 1970 ja länsipuolelle Jaurun Erästäjät vuonna 1973. Näiden välissä, eli Varvikon ja Vittikon maanomistajista osa liittyi Keminniemen Erään ja osa Jaurun puolelle. Ennen oman seuran perustamista osa varvikkolaisista ja vittikkolaisista ei vuokrannut maitaan kenellekään.

Vuoden 1987 talvella Varvikon koululle oli kokoontunut vakiintuneessa muodossa ns. viissataskerho. Kylän miehistä Alvari Sulasalmi, Olavi Lassila, Olavi Parkkinen, Yrjö Luusua ja Pauli Peura iskivät viittäsatua Varvikon koululla. Emännät osallistuivat sillä aikaa koululla pidetyille kansalaisopiston kudontakursseille. Kortinpeluun lomassa lausuttiin kuuluisat sanat: "Pitäisköhän sitä meijänki laillistaa tämä hirventappo".

Yksimielisesti päätettiin perustaa oma metsästysseura. Opettaja Pauli Peura esitti kuitenkin ettei kukaan tästä porukasta voi toimia puheenjohtajana, koska silloin tulee helposti riitaa. Vuosikautia jatkunut keskinäinen kortinpeluu oli antanut viitteitä "jonkin asteisesta" taipumuksesta kinasteluun ja pieneen riiteltyyn. Niinpä päätettiin kutsua Tapani Niskala hätiin ja pyytää häntä perustettavan seuran puheenjohtajaksi. Tapani oli jo aikaisemmin todettu sopuisaksi ja rauhalliseksi mieheksi, joten niillä ominaisuuksilla saataisiin seura perustettua ja laillinen hirventappo pääsisi alkamaan.

Seuran perustamiskokous pidettiin Varvikon koululla sunnuntaina 24.5.1987 klo 16 alkaen. Läsä oli 15 osallistujaa ja Sallan rhy:n toiminnanjohtaja Kauko Ollila. Tapani Niskala valittiin seuran puheenjohtajaksi ja Alvari Sulasalmi varapuheenjohtajaksi. Seuran nimen, Siuloivan Kiertäjät, keksi Alvari "Allu" Sulasalmi. Seuran puheenjohtajina ovat toimineet järjestyksessä: Tapani Niskala (1987-1991), Antero Miettinen (1992-1997), Taisto Vuorela (1998-2009), Matti Alakurtti (2010-2013), Hannu Arola (2013-2016) ja Jari Kaisamatti (2017 -). Sihteerin vaativaa ja työntäyteistä tehtävää ovat hoitaneet Pauli Peura (1987-2002), Tapani Niskala (2003-2016) ja Leila Ahola (2017 -). Johtokunnan pitkäaikaisimmat jäsenet ovat Taisto Vuorela, Alvari Sulasalmi, Hannu Arola, Antero Miettinen, Leo (Kallenpoika) Leinonen ja Reino Törmänen. Seuran perustamiskokouksessa mukana olleet, Tapani Niskala, Taisto Vuorela ja Hannu Arola ovat toiminnassa edelleenkin vuonna 2017.

Toiminta käynnistyi pienimuotoisena

Heti seuran perustamisen jälkeen, vuonna 1988 vuokramaita oli jo noin 5000 hehtaaria ja jäseniä noin 50. Silloin seuralle myönnettiin vain 2 aikuisen ja 2 vasan lupaa. Seuran ensimmäisen sihteerin, Pauli Peuran mielestä suuret seurat huolehtivat tehokkaasti omista luvistaan ja pienille jäsenille jäi vain murusia. 1990-luvun alkupuolella seuralle myönnettiin vain muutaman hirven luvat. Alueella oli kuitenkin kohdalainen hirvikanta, sillä ruokamaita oli runsaasti. Suuret avohakkuut 1960-luvulla ja 1970-luvun alussa olivat tuoneet tuhansia hehtaareja ravinnoksi sopivia männyn taimikoita ja pientä koivua. Vuotos- ja Koutelojoen pusikot antoivat kesäisin suojaa ja ruokapaikkoja. Niinpä hirvikanta alkoi voimistumaan.

Lähes koko 1990-luvun seuran lupamäärät pysyivät pieninä. 1990-luvun lopulla lupamäärät kasvoivat ja 2000-luvulla tapahtui koko pitäjässä suoranainen hyppäys. Myös seuran hirvilupien määrä kasvoi voimakkaasti. Vuonna 2007, eli seuran 20-vuotisjuhlapäijäisten aikaan aikuisen lupia oli 14 ja vasan lupia 8. Lupamäärät kasvoivat vielä tästäkin kunnes vuonna 2012 tuli koko pitäjässä täydellinen romahdus. Hirviä oli verotettu liikaa. Vuonna 2012 seura sai vain 6 aikuisen ja 2 vasan lupaa. Naapuripiitäjässä Kemijärvellä ne loppuivat joidenkin seurojen osalta lähes kokonaan. Maltillisen pyynnin ansi-

osta hirvikanta on taas elpynyt vuosi vuodelta. Onko kuitenkin taas vaara, että hirvikanta romahtaa uudelleen? Viitteitä siitä on jo näkyvissä.

Vuoden 2017 syksyksi Siuloivan Kiertäjillä on kaikkiaan 16 lupayksikköä, joita aikuisia saa olla enintään 12. Vuokramaita on noin 6500 hehtaaria, jäsenmäärä on noin 60, eli toiminta vakiintunut tälle tasolle jo 1990-luvulla.

"Ei pelkästään lihan himosta"

Vaikka hirvestyksellä on keskeinen rooli metsästysseuratoiminnassa, toiminta ei ole pelkästään hirvenpyyntiä. Siuloivan Kiertäjillä on oma riistakolmio joka lasketaan kaksi kertaa vuodessa. Havaintojen perusteella tehdään arviot muun muassa jäniksistä ja kanalintukannasta. Usein on tehty myös rauhoituksia tai on lyhennetty metsästysaikoja. Esimerkiksi vuonna 2017 on täysrahoitus kanalinnuille.

Myös pienpetoja seurataan riistakolmiolaskennan avulla. Pienpetojen aktiivista pyyntiä on harjoitettu, mutta viime vuodet ovat olleet hieman hiljaisempia sen suhteen. Tarve pienpetojen, lähinnä ketun, pyyntiin on kuitenkin ilmeinen, sillä kettukanta on alueella liian runsas ja varsinkin huonoina myyrävuosina ketut verottavat kannanlinnun poikueita. Jäniksen pyyntiä harjoitetaan jonkin verran.

2010-luvulla seura on suorittanut uusia aluevaltauksia. Omat kotisivut avattiin jo vuonna 2012, ensimmäisten seurojen joukossa Sallassa. Sivuja päivitetään säännöllisesti, syksyisin lähes päivittäin. Kaikki oleellinen tieto seuran toiminnasta ja laajemminkin metsästyksestä löytyy kotisivujen kautta. Suuri harppaus ja samalla voimainponnistus seuralle on vanhan Vierelän tilan rakennusryhmän hankkiminen seuran tukikohdaksi. Vanha "pupi" ja Arolan harmaa lato on taakse jäänyttä aikaa. Vierelän vanha navetta on talkoiltu viimeisen parin vuoden aikana nykyaikaiseksi lihankäsittelytilaksi. Lahtivajassa on erikseen nykkyhuone, kylmiö ja paloitteluhuone. Seuran hirvestäjät ja heidän perheenjäsenet ovat osallistuneet erittäin aktiivisesti uuden lahtivajan talkoisiin. Talkootunteja on kertynyt parin vuoden aikana varovasti arvioiden vähintään 2000 tuntia. Talkootyön rahallinen arvo on huomattava.

Kun lahtivajan tilat valmistuvat lopullisesti, kenties jo syksyn 2017 aikana, seuralla on silloin käytössä elintarviketilan laatuvaatimukset täyttävät lihankäsittelytilat. Mikäli seura hakee virallisen hyväksynnän elintarviketilaksi, silloin on mahdollisuus harjoittaa myös omaa suoramyyntiä.

Siuloivan Kiertäjät on tänä päivänä sopivan pieni, mutta samalla sopivan suuri seura. Kaikki tuntevat toisensa ja seuran sisällä henki on hyvä ja yhteistyö kunniaissa. Edesmenneen opettajan ja seuramme pitkä-aikaisen aktiivin, Pauli Peuran sanoin on sopiva päättää tämä lyhyt historiikki: "Lihan himo ei ole tärkeintä. Tärkeintä on yhteistoiminta, yhdessä olo ja mukava porukka"

Vaikka lianhimo ei ole se tärkein asia hirvestyksessä, niin onhan se joskus mukava onnistua. Kuva vuodelta 2012, jolloin saaliksi tuli "vain" 5-piikkinen ja 10-kerho jäi saavuttamatta (toinen sarvi oli pudonnut syksyn tiimellyksessä)